

Kryptovaramarkkina-asetus

Positiivista asetuksessa on se, että se selkeyttää kryptovaramarkkinoiden sääntelyn tilaa etenkin määrittelyiden ja vakaavaluuttojen (sähkörahatokenit ja omaisuusreferenssitokenit) osalta sekä luo lisää oikeusvarmuutta. On lisäksi hienoa havaita, että FiVa olisi saamassa lisävaltuuksia ja se voisi toimia kuluttaja-asiamiehen ja muiden viranomaisten kanssa yhteistyössä estäessään mahdollisia väärinkäytöksiä. Tässä tulee kuitenkin huomioida se, että viranomaisilla tulee olla myös riittävät resurssit toimintansa toteuttamiseen.

EU-passi on myös positiivinen uutinen.

Palvelun tarjoamisen lopettaminen

14 §:n Fivan säännös on ajatukseltaan hyvä, mutta perusteet palvelun tarjoamisen lopettamiselle tulisi kuitenkin selkeästi esittää, jotta päätös ei vaikuttaisi mielivaltaiselta.

Osaamisen ja arvioinnin perusteet

Osaamisen ja arvioinnin perusteet (25 §) tulisi miettiä niin että siinä arvioidaan ennen kaikkea osaamista kryptovaluuttatoimialalle. Pankkikokemus tai kokemus finanssialalta ei välttämättä riitä kryptovaluutta-alalle toimiluvan saamiseen. Tässä tulisi konsultoida esimerkiksi alan järjestöjä ja asiantuntijoita, jotta riittävä osaaminen toimialalle voitaisiin varmistaa.

Vahingonkorvausvelvollisuus

Vahingonkorvausvelvollisuuden 30 §:n osalta tulisi tarkemmin määritellä käytettäviin sopimuksiin, että miten vahingonkorvausvelvollisuuden osalta vastuu jakautuu tai sitten onko kyseessä esim. yhteisvastuu vahingoista. Tämä korostuu etenkin tilanteissa, jossa kaikilla toimijoilla ei esim. ole kiinteää toimipistettä EU-alueella.

Määritelmät

Määritelmissä kryptovara käsite ei huomioi kryptovaluuttojen käyttöä maksuvälineinä. Kryptovaluuttojen käyttö on maksuvälineinä yleistymässä, mutta Suomessa tätä yleistymistä rajoittaa verolainsäädäntö sekä turhan tiukat KYC- ja AML-vaatimukset sellaista omaisuusluokkaa (kryptovarot) kohtaan, jossa esim. Chainanalysisin tutkimusten mukaan rahanpesu on dollariin ja euroon verrattuna hyvin vähäistä.

Määritelmien osalta arvopaperitokenit tulisi määritellä arvopapereiksi, koska tosiasiallisesti ne eivät ole käyttötarkoitukseltaan kryptovaroja vaan yritysrahoitusmuotoja, jotka mahdollistavat helpomman tavan rahoittaa yrityksen toimintaa ja nopeaa kasvua. Nämä arvopaperitokenit olisi muutenkin hyvä saattaa FiVa:n valvonnan alle, joka taas loisi lisää turvallisuutta markkinalle.

Lisäksi määritelmät tulisi sisällyttää sijoituspalvelulain tarkoittamiin rahoitusvälineisiin ja arvopaperilain (arvopaperitokenien osalta) määritelmiin, jotta kryptovaroja koskeva sääntely olisi helpompaa käytännössä toteuttaa. Mikäli kryptovaroja aletaan velvollisuuksien (esim. rikosoikeudellisia) osalta säätelemään perinteistä finanssisektoria vastaavalla tavalla, olisi luonnollista, että myös kryptovaroja koskevat oikeudet olisivat arvopapereita vastaavalla tasolla.

Edelleen tässäkin laissa jää arvoitukseksi, että miten laki vaikuttaa DeFi-toimijoihin. Lakiesitys ei myöskään selkeytä tilannetta koskien solmujen (node) toimintaa, louhintaa, lompakkopalveluja sekä sellaisia toimijoita, jotka eivät harjoita liiketoiminnallisesti laajamittaista elinkeinotoimintaa kryptovaluutoilla vaan esim. vastaanottavat tai välittävät kryptovaluuttamaksuja, mutta eivät harjoita esim. kryptovarojen pitkäaikaista säilytystä.

Isännöimättömät osoitteet

Isännöimättömiin osoitteisiin liittyvä tehostettu tuntemisvelvollisuus on kohtuuton vaatimus. Lähtökohtaisesti ajatus on rahanpesun ja terrorismin vastaisen rahoituksen osalta kannatettava, mutta tällainen sääntely esimerkiksi estää poliittisten opposition tukemisen tai hyökkäyssodan kohteen (esim. sodan uhrien) tukemisen toisissa valtioissa ja myös poikkeusolosuhteissa kansallisesti. Sen lisäksi tehostettu tuntemisvelvollisuus on ristiriidassa omaisuudensuojan kanssa.

Tietosuoja

Tietosuojan osalta lakiehdotus jättää edelleen epäselväksi sen seikan, että miten rekisterinpitäjä todellisuudessa kryptovaluutta-alalla määrittää.

Tietosuojan osalta isännöimättömien osoitteiden osalta tulisi myös huomioida perinteistä finanssimarkkinaa suurempi tarve yksityisyyden suojalle tietoturvaan liittyen. Isännöimättömien osoitteiden osalta tietosuojan ylläpitäminen on käytännössä käyttäjän omalla vastuulla, joten esimerkiksi rahan alkuperän häivyttämien (esim. miksereiden avulla) voi olla käyttäjälle ennen kaikkea yksityisyydensuojan sekä omaisuudensuojan kannalta ratkaisevan tärkeää.

Elinkeinovapaus

Lainsäädännön tulkinnasta on vielä huomattava sellainen seikka, että lainsäädäntöä ei tulisi tulkita elinkeinovapauden kannalta niin rajoittavasti, että se estäisi uuden liiketoiminnan syntymisen Suomeen. Edellisen virtuaalivaluuttalain ja virtuaalivaluuttojen vero-ohjeistuksen kohdallahan näin käytännössä kävi (ei yhtään liikkeeseenlaskua).

Uutta liiketoimintaa pitäisi pystyä myös testaamaan pienimuotoisesti, jotta uusien liiketoimintamuotojen syntyminen Suomeen olisi mahdollista. Suomi on jo menettänyt sääntelyn vuoksi miljardiluokan yrityksen (Aave) ulkomaille. Tämän lisäksi uusille toimijoille varsin korkeat toimilupaa edellyttävät maksut (jotka eivät takaa markkinoille pääsyä ja käsittelyajatkin voivat olla

pitkiä) käytännössä rajoittavat markkinan toimintaa luomalla pienille toimijoille turhan korkea kynnyksen päästä markkinalle.

Sijoittajansuoja

Korkeatasoista sijoittajansuojaa (toimilupavelvoite s. 134) tällä lailla tuskin saavutetaan, sillä uudella ja teknisesti vaativalla toimialalla osapuolten välisillä sopimuksilla on edelleen erittäin merkittävä asema.

Tämä lakiehdotus on kuitenkin huomattavasti selkeämpi ja yhtenäisempi sääntelykokonaisuus kuin nykyisin voimassa oleva virtuaalivaluuttalaki.

Ystävällisin terveisin

Henri Väkeväinen

Suomen Kryptovaluuttayhdistys Konsensus Ry